

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
Artur Chojecki

PS-II.431.1.15.2019

Pani Agnieszka Skwiot
Kierownik Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Jedwabnie
ul. 1 Maja 63
11-122 Jedwabno

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2011 r. Nr 185, poz. 1092 ze zm.), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej” przekazuję Pani treść wystąpienia pokontrolnego.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Jedwabnie:

- REGON: 004454502,

- NIP: 745-11-68-219,

mieszczącym się w Jedwabnie, ul. 1 Maja 63, 11-122 Jedwabno.

(akta kontroli str. 11-12)

W kontrolowanym okresie, tj. od 1 października 2018 r. do 30 września 2019 r. oraz w okresie prowadzenia kontroli kierownikiem jednostki kontrolowanej była pani Agnieszka Skwiot.

(akta kontroli str. 16)

Kontrolę prowadzono w obecności pani Agnieszki Skwiot - kierownika kontrolowanej jednostki, przy udziale pracownika merytorycznego.

Kontrolę przeprowadziła:

pani Aneta Łapińska - inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie (legitymacja służbowa nr 28/2019 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie) na podstawie imiennego upoważnienia do kontroli nr FK-IV.0030.1189.2019 z dnia 14 grudnia 2019 r., wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego.

(akta kontroli str.1-10)

Termin kontroli: 16 grudnia 2019 r. – 23 grudnia 2019 r.

Kontrolę odnotowano w książce kontroli jednostki kontrolowanej pod pozycją 7/2019.

W kontrolowanym okresie nie było kontroli prowadzonych przez inne organy w powyższym zakresie.

Zakres kontroli:

- *przedmiot kontroli:*

ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

- *okres objęty kontrolą:*

od 1 października 2018 r. do 30 września 2019 r.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3, art.2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092 ze zm.) oraz art. 28 ust.1pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t.j. Dz.U. z 2019, poz. 1464) w związku z art. 29 ust. 1 oraz art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 2407).

Na podstawie ustaleń kontroli (*akta kontroli str. 1-91*) działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jedwabnie w zakresie objętym kontrolą oceniono p o z y t y w n i e.

I. Organizacyjne i techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą.

Gminę Jedwabno na koniec czerwca 2019 r. zamieszkiwało 3.755 mieszkańców. Do świadczenia wychowawczego w powyższym okresie uprawnionych było 441 dzieci.

(akta kontroli str. 13)

Z pisemnej informacji Głównej Księgowej GOPS w Jedwabnie wynika, że wydatki na obsługę świadczeń wychowawczych pokrywała w większości dotacja wojewody. Około 10% wydatków na obsługę kontrolowanego zadania stanowił koszt własny Gminy Jedwabno (*wyodrębniony w rozdziale 85501*).

(akta kontroli str. 14-15)

Organem właściwym, zobowiązanym do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci jest Wójt Gminy Jedwabno. Prowadzone czynności kontrolne wykazały, że zgodnie z art. 10 ust. 2 wspomnianej ustawy zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jedwabnie na podstawie Zarządzenia Nr 17/2016

Wójta Gminy Jedwabno z dnia 26 lutego 2016 r. oraz upoważnień wydanych pracownikom Ośrodka do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń wychowawczych.

(akta kontroli str. 16, str. 17-21)

Swoją działalność GOPS wykonuje na podstawie Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jedwabnie, przyjętego Uchwałą Nr XI/51/2011 Rady Gminy Jedwabno z dnia 6 października 2011 r. oraz Uchwały Nr XLIV/293/18 z dnia 26 września 2018 r. w sprawie zmiany do niniejszego Statutu.

(akta kontroli str. 22-27)

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania oraz zadania Ośrodka określa Regulamin Organizacyjny jednostki z dnia 1 marca 2016 r., wprowadzony Zarządzeniem Kierownika GOPS w Jedwabnie.

(akta kontroli str. 28-49)

Ustalono, że Regulamin Organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jedwabnie był aktualny w zakresie objętym kontrolą.

Wyżej wymieniony dokument zarówno wskazuje akty prawne, na podstawie których Ośrodek wykonuje swoje zadania (*w tym dotyczące postępowań w sprawach świadczeń wychowawczych*), jak również określa zadania pracownika na stanowisku ds. świadczeń wychowawczych.

(akta kontroli str. 31, str. 42-43)

Kierownik jednostki w pisemnych wyjaśnieniach poinformowała, że kontrolowane zadania realizuje pracownik merytoryczny, wykonujący swoje zadania na podstawie umowy o pracę w wymiarze pełnego etatu.

(akta kontroli str. 50-52)

Na podstawie zakresu czynności, a także informacji przedstawionej przez Kierownika GOPS w Jedwabnie na temat wynagradzania pracownika realizującego kontrolowane zadania ustalono, że *cyt.* „Wynagrodzenie pracownika (tj. 1 etat) wraz z pochodnymi pokrywane jest z rozdziału 85501 w ok. 90 % z dotacji Wojewody, a pozostała część ze środków własnych”.

(akta kontroli str. 53)

W okresie objętym kontrolą pracownik realizujący kontrolowane zadanie, zgodnie z załączonymi certyfikatami uczestniczył w szkoleniach ściśle związanych z podwyższaniem stanu wiedzy i umiejętności niezbędnych na zajmowanym stanowisku, m.in.:

- Świadczenie wychowawcze (500+),
- Nowe zasady przyznawania świadczenia wychowawczego.

(akta kontroli str. 54-64)

W trakcie kontroli ustalono, że Ośrodek jest organizacyjnie przygotowany do realizacji zadań objętych kontrolą.

GOPS mieści się w budynku Gminnego Ośrodka Kultury, którego administratorem jest Urząd Gminy w Jedwabie. GOPS zagospodarował 6 pokoi na pierwszym piętrze. Obiekt nie posiada windy, jednakże jego parter dostosowano do potrzeb osób niepełnosprawnych – podjazd. W razie potrzeby, osoby zgłaszające się do tutaj Ośrodka, mające problem z poruszaniem się, obsługiwane są w pomieszczeniach biblioteki lub ośrodka kultury, które mieszczą się na parterze obiektu.

W strukturze organizacyjnej jednostki wyodrębniono stanowiska do obsługi: świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego i działań wobec dłużników alimentacyjnych oraz świadczeń wychowawczych. Taki schemat nie powoduje zakłóceń w wykonywaniu zadań z zakresu pomocy społecznej, a także nie niesie zagrożenia naruszania norm zatrudnienia pracowników socjalnych,

określonych w przepisach o pomocy społecznej. Pracownicy merytoryczni zatrudnieni na powyższych stanowiskach zajmują odrębny pokój. Stanowiska pracy wyposażono w niezbędny sprzęt biurowy. W pomieszczeniu zajmowanym przez pracowników merytorycznych znajdują się zabezpieczone szafy aktowe z dokumentacją.

Realizacja zadań objętych kontrolą wiąże się z przyjmowaniem dużej ilości klientów, a prowadzone sprawy przez pracownika ds. świadczeń rodzinnych mają często charakter osobisty, toteż wymagają one zachowania poufności i intymności, co warunki lokalowe w GOPS, w ocenie kontrolującej umożliwiają.

(akta kontroli str. 13, str. 65)

Wnioski w wersji papierowej o ustalenie prawa do świadczeń wychowawczych przyjmowane są bezpośrednio przez pracownika merytorycznego w siedzibie GOPS *(tak samo z wnioskami elektronicznymi)*. Tam też opatruje się je datą wpływu i rejestruje. Osoby zainteresowane, zgłaszające się osobiście po wnioski informowane są o wymogach formalnych, jakie należy spełnić, aby świadczenia uzyskać. Pracownik dokonuje weryfikacji wniosków wraz z załącznikami, a następnie wydaje projekty decyzji administracyjnych, które są przedkładane osobie upoważnionej do ich podpisu.

(akta kontroli str. 13, str. 66)

Dokumentacja związana z postępowaniem w sprawach dotyczących świadczeń wychowawczych, w tym decyzje administracyjne doręczane są za zwrotnym potwierdzeniem odbioru. W celu minimalizowania kosztów, pracownicy Ośrodka informują też klientów o możliwości osobistego odbioru decyzji. Jednocześnie *cyt.* „Wszystkie decyzje odmowne wpisywane są do książki nadawczej i wysyłane za potwierdzeniem odbioru pocztą”.

(akta kontroli str. 67)

Wnioski o ustalenie świadczeń wraz z wymaganymi załącznikami, decyzje administracyjne oraz inne pisemne informacje, niezbędne w indywidualnych sprawach wpinane są do teczek osobowych zgodnie z nadawaną numeracją w rejestrze wniosków.

(akta kontroli str. 68)

Głównym rejestrem świadczeń wychowawczych jest rejestr elektroniczny – Sygnity, do którego wprowadzane są wszystkie wnioski dotyczące świadczenia wychowawczego. Ponadto prowadzone są przez pracownika podręczne rejestry w formie papierowej.

(akta kontroli str. 69)

Z pisemnej informacji otrzymanej w czasie kontroli na temat przyjęć klientów wynika, że kierownik kontrolowanej jednostki w sprawach skarg i bieżących spraw przyjmuje *cyt.* „(...) we wszystkie dni robocze”.

(akta kontroli str. 70)

Kontrolującej przedstawiono „Rejestr Skarg w GOPS w Jedwabnie”. W okresie objętym kontrolą nie wpłynęła żadna skarga z zakresu oceny realizacji przez samorząd terytorialny zadań wynikających z ustawy o świadczeniach wychowawczych.

(akta kontroli str. 71)

Z przedstawionej kontrolerowi dokumentacji wynika, że GOPS podpisał umowę z Sygnity SA z siedzibą w Warszawie, dotyczącą udzielenia licencji na korzystanie z oprogramowania do obsługi świadczeń wychowawczych.

Tym samym w kontrolowanym okresie w GOPS obowiązywała aktualna wersja oprogramowania użytkowego, zgodnego z wymaganiami określonymi przez ministra właściwego ds. zabezpieczenia społecznego.

W związku z powyższym Kierownik GOPS przedstawiła dokumenty, dotyczące m.in. formy regulowania zobowiązań związanych z zakupem oprogramowania użytkowego.

(akta kontroli str. 72-77)

II. Ustalenia z podjętych działań kontrolnych.

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jedwabnie przyjął 294 wnioski związane z ustalaniem uprawnień do świadczenia wychowawczego, w tym dotyczących:

- świadczeń wychowawczych na pierwsze dziecko i kolejne dzieci - **225**
- świadczeń wychowawczych na drugie i kolejne dziecko - **69**

(akta kontroli str. 78)

W kontrolowanym okresie odnotowano 1 wniosek pozostawiono bez rozpatrzenia. Jako przyczynę tego stanu Kierownik Ośrodka wymieniła niedostarczenie wymaganych dokumentów.

(akta kontroli str. 78, tabela 1- poz. 3)

Łącznie, w bloku tematycznym, dotyczącym prowadzonych postępowań administracyjnych w zakresie przyznania lub odmowy przyznania kontrolowanych świadczeń **analizie poddano 25 spraw**, w których wszczęto postępowania administracyjne, zakończone wydaniem **30 decyzji**.

(akta kontroli str. 79-85)

Akta spraw analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań administracyjnych. Kontroli poddano:

a) 19 spraw związanych z przyznaniem świadczenia wychowawczego w tym:

- 8 spraw, w których przyznano świadczenie na pierwsze i kolejne dziecko (w rozumieniu ustawy)

W skontrolowanych postępowaniach administracyjnych przedmiotowe świadczenie przysługiwało na pierwsze i kolejne dziecko w rodzinie. W dwóch postępowaniach ustalono, że dotyczyły one rodzin, które miały prawo do podwyższonego kryterium dochodowego w związku niepełnosprawnością dziecka. W niniejszych aktach znajdowały się odpisy orzeczeń o niepełnosprawności.

(akta kontroli str. 79)

- 8 spraw w zakresie świadczenia wychowawczego na drugie i kolejne dziecko w rodzinie.

W większości skontrolowanych przypadków wnioskodawcy posiadali prawo do świadczeń na jedno (tj. drugie) dziecko. W jednym przypadku wnioskujący w składzie rodziny wykazał więcej niż dwoje dzieci.

Spośród wszystkich analizowanych wniosków, tylko jeden wpłynął drogą elektroniczną.

(akta kontroli str. 80)

- 3 sprawy, w których składzie rodziny jest tylko jeden rodzic.

We wszystkich sprawach, zgodnie z ustawowymi wymogami odnotowano odpisy wyroków sądu ustalające alimenty od drugiego z rodziców. W dwóch przypadkach świadczenia przyznano na pierwsze dziecko.

(akta kontroli str. 81)

Zgodnie z programem kontroli kontrolująca poprosiła też o dokumentację związaną z postępowaniem dotyczącym zamiany świadczenia z formy finansowej na rzeczową.

W pisemnej informacji, uzyskanej w trakcie czynności kontrolnych Kierownik GOPS w Jedwabnie oświadczyła, że w okresie świadczeniowym 2018/2019 nie prowadzono postępowań we wspomnianym zakresie.

(akta kontroli str. 82)

b) 3 sprawy związane z wydaniem decyzji odmownych na cały okres świadczeniowy lub przyznających na niecały okres świadczeniowy np. z powodu ukończenia 18 r.ż., sprawowania opieki naprzemiennej.

W tabeli dotyczącej ilości postępowań w zakresie przyznania lub odmowy świadczeń *(akta kontroli - str. 78)* wykazano, że w okresie od 1 października 2018 r. do 30 czerwca 2019 r. wydano 3 decyzje odmowne, których przyczyną było przekroczone kryterium dochodowe.

Wszystkie skontrolowane wnioski w powyższym zakresie dotyczyły ustalenia prawa do świadczeń na jedyne dziecko w rodzinie.

(akta kontroli str. 83)

c) 2 sprawy związanych z postępowaniem w związku z wystąpieniem zmian w rodzinie, mających wpływ na prawo do świadczeń.

W pierwszym skontrolowanym postępowaniu administracyjnym przyczyną zmiany decyzji było wszczęcie postępowania w związku ze zmianą sytuacji rodziny na skutek przekroczenie kryterium dochodowego, którego przyczyną było podjęcie pracy przez rodzica. W drugim przypadku zmiany decyzji dokonano również w związku z przekroczeniem kryterium dochodowego, jednakże w związku z przyznaniem świadczenia rodzicielskiego.

(akta kontroli str. 84)

d) 1 sprawa związana z postępowaniem administracyjnym w sprawie nienależnie pobranych świadczeń i ich zwrotu.

Z informacji sporządzonej przez kierownika jednostki wynika, że w okresie świadczeniowym 2018/2019 prowadzono postępowanie w sprawie nienależnie pobranych świadczeń. Powodem nienależnie pobranych świadczeń było podjęcie pracy przez rodzica, co skutkowało przekroczeniem kryterium dochodowego i nie zgłoszenie tego faktu organowi przyznającemu świadczenia.

(akta kontroli str. 85, str. 86)

Z analizy dokumentacji wynika, że w związku z prowadzonym na bieżąco postępowaniem, do dnia rozpoczęcia kontroli powyższe należności nie zostały spłacone.

Na tę okoliczność kierownik kontrolowanej jednostki szczegółowo opisała podejmowane działania wobec świadczeniobiorcy, zobowiązanego do spłaty nienależnie pobranych kwot.

(akta kontroli str. 86-87, str. 88-89)

Zgodnie z pisemną informacją otrzymaną od kierownika kontrolowanej jednostki, do GOPS w Jedwabnie na nowy okres świadczeniowy 2019/2021 do dnia kontroli wpłynęło 381 wniosków. W powyższym okresie sporządzono ogółem 369 informacji o przyznaniu świadczenia. Różnica pomiędzy ilością przyjętych wniosków, a wystawionych informacji wynika z tego, że część wniosków wysłano do Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie do Wydziału Koordynacji Zabezpieczenia Społecznego.

(akta kontroli str. 90)

Kierownik Ośrodka w Jedwabnie dołączyła do dokumentacji kontrolnej wyjaśnienie dotyczące formy wypłat świadczeń. Wynika z niego, że w kontrolowanym okresie świadczenia wychowawcze wypłacane były w 100% przelewem na konta osobiste świadczeniobiorców.

(akta kontroli str. 91)

W skontrolowanych sprawach nie odnotowano uchybień lub nieprawidłowości.

Do ustaleń kontroli nie zostały wniesione zastrzeżenia.

W związku z tym, iż nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień w kontrolowanym zakresie, odstępuje się od wydania zaleceń pokontrolnych.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

**Wojewoda
Warmińsko-Mazurski**

Artur Chojecki